

Із сказаного вище можна зробити висновок, що весь комплекс проблем, які зустрічаються при роботі із німецькою юридичною літературою, могли б вирішити професійні та якісні юридичні словники.

Список використаної літератури:

1. Алексеева И. С. Введение в переводоведение / И. С. Алексеева. – М. : Академия, 2006. – 352 с.
2. Галанза Л. П. Немецкая юридическая терминология и особенности ее перевода: на материале терминологии уголовного права / Л. П. Галанза // Правоведение, 1966. – № 1. – С. 120–126.
3. Гришаев П. И. Немецко-русский юридический словарь: около 46 000 терминов / П. И. Гришаев. – М. : Руссо, 1999. – 624 с.
4. Латышев Л. К. Технология перевода. Текст.: уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем. яз.) / Л. К. Латышев. М. : НВИ-Тезаурус, 2003. – 280 с.
5. Німецько-український словник юридичних термінів. – Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія, 2017. – 576 с.

Ключові слова: юридична термінологія, правова система країни, переклад документів, складність перекладу.

Ключевые слова: юридическая терминология, правовая система, перевод документов, сложность перевода.

Key words: legal terminology, legal system, translation of documents, complexity of translation.

БОНДАР-ФУРСА ОЛЬГА СТЕПАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри іноземних мов
та соціально-гуманітарних дисциплін
Київського інституту інтелектуальної власності та права*

МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СЛЕНГУ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Останніми роками з'явилося чимало публікацій, присвячених молодіжному сленгу, загалом особливостям розмовної мови, новітнім запозиченням, експресивним елементам (що особливо властиві молодіжному сленговому мовленню). Укладено «Словник новотворів української мови», «Нове в українській лексиці: Словник-довідник». Активно досліджується і український, і російський, і англійський сленг.

Для вивчення англійських впливів на український сленг слід якнайширше залучати матеріали не лише англійської мови як такої (включаючи її американський варіант), а й сленг англійської мови (див., наприклад, зокрема, так званий «загальний американський сленг». За визначенням Ю. К. Волошина, «загальний американський

сленг» – інтегративна складова, обов'язковий компонент американського варіанту англійської мови («американської англійської»), безумовна і невіддільна частина культури американського лінгвокультурного товариства [3, с. 32].

Як відомо, в американській лінгвістиці наявні досить ґрунтовні дослідження зі сленгознавства (жаргонології), причому не тільки у синхронічному, а й у діхронічному плані. На жаль, у лінгвістичній україністиці таких студій поки що бракує.

Варто звернути увагу вже на той факт, що саме слово *сленг* є похідним з англійської мови.

Волгоградський дослідник В. І. Шаховської присвятив спеціальну працю американізмам сучасної російської мови. Він поставив собі за мету з'ясувати, якою мірою запозичення з американської англійської мови, кількість яких останнім часом значно зросла порівняно з попередніми епохами мовного існування, впливають на різні рівні системи російської мови, на основи культури мовлення.

Предметом уваги В. І. Шаховського є, зокрема, і російський молодіжний сленг, який він відносить до проявів мовної гри або гри з мовою. Сленг, а саме той його пласт, який становлять новітні американізми, визначено як особливий тип адаптації американізмів у російськомовному лексико-семантичному просторі. Як можливий синонім запропоновано «піджин-рашен», прикладами котрого виступають, для прикладу, *сенька* «спасибі» від англ. *Thank you*, *прентти* аналогією з *менти, кенти, кранти* або *пэренты* «батьки» від англ. *parents*, *бездник* або *безник* «день народження» від англ. *birthday* тощо [13, с. 50].

За В. І. Шаховським, російський молодіжний сленг – це не просто спосіб творчого експресивного самовираження, але й інструмент подвійного відсторонення та нонконформізму. Дослідник підкреслює, коли людична, тобто (з латинської) ігрова, функція, як показав Й. Хейзінга у відомій книзі «*Homo ludens*» («Людина, яка грає»), властива людині взагалі, то молодій людині вона властива тим більше. Ігровий, експресивізуючий принцип реалізується в масованій, гіпертрофованій американізованості «системного» сленгу, яка виступає нібито в ролі колективної маски-шоу, засобом карнавалізації (тут убачаємо прихований натяк на відомі праці М. М. Бахтіна про карнавально-сміхову культуру європейського середньовіччя). Важливим є й те спостереження, що лексичні «американсько-російські гібриди», як правило, виступають номінантами нових для російської лінгвокультури понять [13, с. 50].

Дослідження В. І. Шаховського дало можливість зробити впевнений висновок про те, що американізми адаптуються до системи російської мови, а не змінюють її. Американський варіант англійської мови («американська англійська»), за словами дослідника, експансивно поводить себе щодо всіх інших мов, однак у російській мові лексичні англіцизми підпорядковуються нормам останньої [13, с. 51]. Здійснений В. І. Шаховським аналіз особливостей функціонування лексичних американізмів у лексико-семантичному просторі російської мови

промовисто свідчить про те, що вони, тобто американізм, не справляють скільки-небудь істотного впливу на саму систему російської мови, а навпаки – потрапляють у залежність від неї і у словотвірному, і у граматичному, і у стилістичному аспектах. Підпорядкувавшись, американізм під впливом системних чинників мови, яка їх запозичила й освоїла, змінюються самі в усіх перелічених аспектах [13, с. 52].

Англомовний (зокрема, американський) вплив на російську мову не обмежується лексичними запозиченнями. Наприклад, відзначено випадки певного поширення невласливої російській мові висхідної інтонації у кінці розповідного речення [13, с. 52]. Але загалом слід констатувати, що помітний вплив англійської мови на російську (а так само українську) на рівні просодії спостерігається лише у тих мовців, які тривалий час перебувають в англомовному середовищі і часто спілкуються англійською (від кореспондентів в англомовних країнах до студентів, що опановують англійську мову як спеціальність).

Зрозуміло, що більшість сказаного вище про американізм в російській мові може стосуватись і англомовних елементів української мови взагалі й сучасного українського молодіжного сленгу зокрема.

Деякі дослідники, говорячи про міру продуктивності різних джерел поповнення сленгової лексики, ставлять іншомовні запозичення на перше місце, причому, наприклад, для російської мови найбільший кількісно масив становлять запозичення з англійської мови [2, с. 33].

У словнику, укладеному С. Пиркало, комп'ютерному сленгу не приділено спеціальної уваги, і цей факт позначився, зокрема, на тому, що серед позначок, які характеризують сферу вживання того або іншого слова («армійське», «гопницьке», «музичне», «наркоманське», «студентське», «хіппі» [7, с. 83]), немає вказівки на комп'ютерну сферу. Однак окремі слова цієї галузі все-таки наявні, наприклад: *седе* «програвач компакт-дисків»; *сідюк* див. *седе*; *хакер* «людина, що влізає в чужі комп'ютери і зчитує звідки інформацію».

Деякі лексичні одиниці, що мають багато значень, представлені у словнику не всіма сленговими значеннями. Так, наприклад, слово *висіти* подане у значеннях «постійно вживати наркотики» (з поміткою «наркоманське») і «знаходитися в певному місці протягом невизначеного часу» [7, с. 13]. Однак сюди слід було би додати значення «бути винним гроші» (загальносленгове) і «перервати операції і не слухати команд» (комп'ютерне). Загалом це слово є калькою з англійської мови. Є у словнику слово *босяк* «початківець-гопник, який ще не має над собою старших», але відсутнє новітнє *босяк* «програміст мовою Basic». Не вміщуючи комп'ютерного сленгового слова *батон* 1) «кнопка миші» 2) «клавіша на клавіатурі» (про нього див. нижче), словник подає тільки *батон* у сталому словосполученні *накришити батон* = *наїхати* «розкритикувати, вступити в конфлікт з кимось» [7, с. 6, 47]. Подано *глюк* = *галя* «галюцинація», *глючити* «галюцинувати» [7, с. 17], тоді як ці слова широко вживаються і в комп'ютерній сфері – *глюк* «збій у роботі комп'ютера», *глючити* «заснавати збоїв (про комп'ютер)»: *комп глючить*. Відсутнє комп'ютерницьке сленгове слово *клава* «клавіатура»,

наявне тільки *клава* = *альбіна* «жінка, що торгує з-під поли самогонкою» [7, с. 3, 33]. Наявне давнє загальножаргонне (не спеціалізоване за сферою свого вживання) слово *лапи* «кінцівки» [7, с. 40], але не подано новітнє *лапа* «переносний комп'ютер (*laptop*)». (Пор. у словнику Л. О. Ставицької *лапа* тільки у значенні «хабар» із поміткою «крим.» [10, с. 160]). Зустрічаємо у словнику С.Пиркало слово *мама* у значеннях «красива молода жінка з дитиною» і «повна жінка» [Український... 1999, с. 43], але не натрапляємо на *мама* «материнська плата». *Миша* подане тільки в значенні «кишеньковий злодій» [7, с. 44], але відсутнє значення цього слова «маніпулятор для комп'ютера» (від англ. *mouse*). Є *пентюх* «старша малолітка, підліток» [7, с. 51], проте немає *пентюх* «Pentium Processor». *Чайник* подане в загальному значенні «людина, недосвідчена в певній галузі» [7, с. 77], тоді як можна було б іще вказати на поширеність спеціалізованого вживання цього слова в комп'ютерній галузі. Немає навіть таких поширених слів, як *комп'ютер*.

Список використаної літератури:

1. Беляева Т. М., Хомяков В. А. Нестандартная лексика английского языка. – Л. : Изд-во Ленинградского университета, 1985. – 136 с.
2. Береговская Э. М. Молодёжный сленг: формирование и функционирование // Вопросы языкознания. – № 3. – С. 32–41.
3. Волошин Ю. К. Общий американский сленг: состав, деривация и функция (лингвокультурологический аспект). – Краснодар, 2000.
4. Гавлюк Д. Матеріали для словника українського комп'ютерного сленгу // [К–П] // Мова та історія. – К., 2003. – Вип. 63/64. – С. 14–15.
5. Гальперин И. Р. О термине сленг // Вопросы языкознания. – 1956. № 6. – С. 107–114.
6. Клименко О. Л. Поповнення словникового складу сучасної англійської мови з нелітературних підсистем : авт. дис. ... канд. філол. наук: 10.10.04 // Харківський національний університет ім. В. М. Каразіна. – Х., 2000. – 19 с.
7. Перший словник українського молодіжного сленгу / Укл. С. Пиркало; за ред. Ю. Мосенкіса. – К., 1998.
8. Синишин Р. І. Матеріали для словника українського комп'ютерного сленгу // [А–В] // Мова та історія. – К., 2002. – С. 23–25.
9. Смирнова О. Ю. Комп'ютерний сленг (на матеріалі журналів та інтернет ресурсів) : курсова робота студентки 3-го курсу. – К., 2003. – 30 с.
10. Ставицька Л. О. Короткий словник жаргонної лексики української мови. – К. : Критика. 2003. – 336 с.

Ключові слова: сленг, український сленг, молодіжний сленг, граматичний аспект стилістичний аспект, комп'ютерний сленг.

Ключевые слова: сленг, украинский сленг, молодёжный сленг, грамматический аспект, стилистический аспект, компьютерный сленг.

Key words: sleng, ukrainian sleng, youyh sleng, grammar aspect, stylistical aspect, computer sleng.